

Bar Leaders Conference

Over kroonjuwelen als dure pretenties

'We are what we pretend to be', aldus Kurt Vonnegut in een voorwoord bij zijn roman *Mother Night* (1961). Deze woorden werden aangehaald door staatssecretaris Nebahat Albayrak toen ze 15 mei jl. een bijeenkomst opende van de International Bar Association (IBA).

De jaarlijkse 'Bar Leader's Conference' van die IBA (een wereldwijde organisatie met 30.000 advocaatleden en 195 nationale balies als lid) was voor enkele dagen neergestreken in het Amsterdamse Victoria Hotel. Men sprak over geheimhoudingsplicht over de grenzen, juridische vaardigheden in ontwikkelingslanden en religieuze en seculiere wetten. Die donder-

dagmiddag 15 mei spraken zo'n zestig advocaten – voor zover ze elkaar konden verstaan door de beroerde geluidsinstallatie in het kleine, lage zaaltje – over de vraag of het publiek de kernwaarden van de advocaat begrijpt. Wat pretenderen advocaten te zijn, en *zijn* ze dat ook?

De staatssecretaris plaatste de kernwaarden tegenover economische belangen. 'Er moet tegenwoordig een nieuwe balans worden gezocht tussen beide.' In de discussie werd economische voortvarendheid vooral tegenover toegankelijkheid gezet. Je kunt mooie kernwaarden hebben, maar als velen de juridische dienstverlening niet kunnen betalen, is de rechtsstaat gebrekkig.

Geoffrey Vos QC, de vorige voorzitter van de Bar Council of England and Wales, kwam er telkens weer gepas-

sioneerd op terug dat het er minder toe deed wie de eigenaren zijn van een advocatenkantoor dan dat er betaalbare advocaten zijn voor iedereen die dat nodig heeft. 'Het zou niet best gesteld zijn met de advocaat en zijn gedragsregels als ze zo kwetsbaar zouden zijn. En niet alleen in Engeland, ook in vele andere landen waar niet-advocaten een advocatenkantoor in eigendom kunnen hebben, zijn de klanten zelf kritisch genoeg. Door andere eigendomsconstructies kan de toegang worden verbeterd, kunnen er andere tarieven worden aangeboden.'

'Als het maar snel en goedkoop is'

De zaal was overwegend van mening dat de klant zal weglopen bij het geringste vermoeden dat er naast de zijne ook andere belangen worden gediend. Zo ook het forumlid Mark Loth (Nederlands rechtstheoreticus, Erasmus Universiteit Rotterdam): 'Ethiek alleen is geen garantie voor handhaving van gedragsregels. Er moeten *checks-and-balances* zijn. Als Vos nu nog onderscheid zou

maken tussen niet-advocaten in het management en *outside ownership*...'

Hans-Jürgen Hellwig, voorzitter van de Duitse Anwaltverein, viel Loth bij: 'Gedragscodes alleen zijn niet genoeg. Er moeten veiligheidskleppen zitten in het systeem, anders zou het publiek te veel op ons moeten vertrouwen.'

'Niet zo defaitistisch!' riep Vos. 'Andere eigendomsverhoudingen zijn geen panacee, maar laten we het nou niet van tevoren uitsluiten.' Hij werd bijgevalen door Alex Spence, een Engelse journalist die voor *Times Online* over recht en advocaten schrijft. 'Het publiek is niet geïnteresseerd in de vraag wie de eigenaar is. Ethiek, opleiding, eigendom – ze doen er niet veel toe. Als mijn probleem maar wordt opgelost, snel en goedkoop.'

Vos verklaarde de onlangs geliberaliseerde eigendomsverhoudingen in Engeland uit het feit dat Engelse advocaten veel duurder zijn dan bijvoorbeeld die in Duitsland. 'Er moest wat gebeuren. Het gaat ook niet alleen om geldzaken, maar

>>

Het is gezegd

In ieder geval leert de cashewnotenuitspraak dat ontslag op staande voet niet verleend mag worden om peanuts.

Bardies Bassyouni, advocaat bij Simmons & Simmons, *Het Financieele Dagblad* van 17 april 2008

Gebeurt dat niet, dan blijft Nederland opgezadeld met een voor asielzoekers defecte rechtsstaat, en een hoge beroepsrechter die de verdenking van partijdigheid niet van zich af kan schudden.

Frans-Willem Verbaas, advocaat en bestuurswetenschapper, pleit in *Trouw* voor overheveling van hoger beroep in asielzaken van de Raad van State naar de gerechtshoven, 6 mei 2008.

Frankrijk ziet ons als een narcostaat en tunnelvisie komt in de Franse rechtspraak nog vaak voor. Je kunt het een chauffeur niet verwijten als een ander drugs in zijn vracht stopt, maar in Frankrijk denken ze dat chauffeurs nog zelf met de hand laden.

Han Vallenduuk, advocaat van vrachtwagenchauffeurs waartegen in Bordeaux op 5 mei het proces begint wegens drugssmokkel, *De Pers* van 5 mei 2008

>>

ook over strafrecht en familierecht.’

Maar als iedereen een advocaat kan betalen, zullen er dan ook niet te veel mensen naar de rechter stappen? Een snelle stemming wees uit dat ongeveer een derde van de aanwezigen de zorg van een advocaat uit Australië deelde: te makkelijke toe-

gang zou eenvoudigweg tot te veel zaken leiden.

Careful

‘We zijn wat we pretenderen te zijn’, kortom aan je pretenties kun je worden gehouden. Onafhankelijkheid, partijdigheid, deskundigheid, vertrouwelijkheid, integriteit en zelfs publieke verantwoordelijk-

heid voor een goede rechtsbedeling – al deze kernwaarden wil de regering vastleggen in de Advocatenwet (zie elders in deze Actualiteiten). Tegenover deze reeks kan de tweede helft van de zin van Vonnegut ontzuenderend werken, het deel dat Albayrak níét citeerde: ‘so we must be careful what we pretend to be’. (LH)

Meedenken met bezuinigers

Er moet structureel 12,5 procent worden bezuinigd op de gefinancierde rechtsbijstand, maar hoe? Zo’n zeventig advocaten en experts voerden hierover een online discussie. Maar wat met hun aanbevelingen wordt gedaan, blijft vooralsnog onduidelijk.

Vera Spaans

Op dinsdag 20 mei kwamen advocaten, ambtenaren en experts uit het maatschappelijk middenveld naar een conferentie in Utrecht om te praten over manieren om de gefinancierde rechtsbijstand voor iedereen toegankelijk te houden maar toch goedkoper te krijgen. Het budget voor de gefinancierde rechtsbijstand ligt namelijk al tijden onder vuur. Het is een zogenaamd openeinde-budget, wat betekent dat alle kosten worden vergoed. Jaarlijks werd zo’n vierhonderd miljoen euro uitgegeven aan sociale rechtsbijstand. Dat

werd welletjes, zei Wouter Bos, minister van Financiën (PvdA), en hij stelde een bezuiniging voor van 25 miljoen euro per jaar. Dat dat bedrag werd teruggebracht tot tien miljoen, was slechts tijdelijk: vanaf 2009 moet jaarlijks zelfs 50 miljoen euro minder worden uitgegeven. Om zo veel mogelijk mensen hierover te laten meedenken, vroeg staatssecretaris van Justitie Nebahat Albayrak (PvdA) aan de Universiteit van Tilburg een interactieve website te bouwen. Op de ‘Wiki’, <http://toegangtot-hetrecht.uvt.nl>, waren vijf verschillende werkgroepen actief. Naast de algemene werkgroep waren er clusters rond echtscheiding, jeugdstrafrecht, multiproblematiek en conflicten met de overheid.

Niet echt short

Zo’n zeventig advocaten en experts uit andere hoeken, zoals de Consumentenbond of de ANWB, discussieerden online mee. ‘Een erg prettige en efficiënte manier van werken,’ zegt Louise van der Veen, sociaal advocaat en lid van de Algemene Raad van de Orde. ‘Je kon in je eigen

tijd een bijdrage leveren, en alles nog eens rustig nalezen.’ Uit de vijf werkgroepen ontstond een longlist van voorstellen. Enige hiërarchie was aangebracht door etiketten als ‘kernvoorstel’, ‘veelbelovend’ of ‘aan te bevelen (later)’. Uit deze longlist zou op de slotconferentie een shortlist worden geselecteerd, als handvat voor een stuurgroep die op haar beurt begin juli Albayrak moet adviseren.

De shortlist bevatte aan het eind van de dag nog steeds zo’n dertig voorstellen. ‘Dat is niet echt short,’ zegt Van der Veen. Het verbaasde haar echter meer dat ook voorstellen die de lijst nooit hadden gehaald, opeens toch nog ter discussie bleken te staan. ‘Zo reageerde niemand tijdens de werkgroepen enthousiast over het voorstel hbo-juristen op advocatenkantoren te laten werken om zo de kosten te drukken. Maar nu begrepen we van het ministerie van Justitie dat alsnog over deze mogelijkheid wordt nagedacht. Er wordt veel over ons werk gesproken zonder dat we zelf worden gehoord. Dat is wel eens lastig.’